

GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTW POLITYCZNYCH

Nr. 47 — Rok I. Włocławek, wtorek 26 lutego 1946 roku. Cena 2 złote

I na tym froncie musimy stanać

Musimy koniecznie od czasu do czasu oderwać się od swych zajęć codziennych i zajrzeć do tych, którzy nie pracują, a którzy obciążeni wiekiem czy chorobą, nieraz posiadający na utrzymaniu sporą liczbę członków rodziny spoglądają niespokojnie i w teraźniejszość i w przyszłość.

Musimy sobie zdać z tego sprawę, że nasze miasto to nie tylko efektowne urządzone wystawy załadowane smacznymi artykułami spożywczymi, to nietylko przepiękne kina i sale teatralne, nietylko parkiety dancinowe i orkiestry jazzowe w ładnych przestronnych lokalach kawiarni i restauracji, to nie tylko sale balowe wypełnione szalenie tłumem rozbażwionych par tańczących, ale nasze miasto to także ciche i zimne izdebki, o zamrażniętych szybach w oknach, to wygasły już dawno ogień w kuchni, to szron na ścianach tych izdebek, to maleństwa skulone z zimna w kątach wołające o chleb, to suchy przeraźliwy kaszel wydobywający się z jakiegoś barłogu, na którym leży schorowany, wychudzony i głodny człowiek.

Z jednej strony tacy, którzy mają wprost nadmiar wszystkiego, a z drugiej strony ci, którzy w najtrudniejszych warunkach borykają się o chleb powszedni.

Obecna nędza spowodowana długotrwałą wojną, spustoszeniami i bezlitosną okupacją hitlerowską wycisnęła swoje piętno, pozostawiła bolesne ślady na organizmie Polski.

Gdyby tak zwołać na wspólny plac apelowy, te olbrzymie tysiące b. więźniów niemieckich katów, te tłumy sierot i wdów, wszystkich schorowanych na skutek długotrwałej przymusowej pracy w Niemczech, inwalidów pracy i inwalidów wojennych przerażałaby nas olbrzymia liczba tych, co łakną chleba i ciepła, którym w oczy codziennie zagląda Głód i Chłód.

Od kilkunastu tygodni tak rząd jak i społeczeństwo przystąpiło do t. zw. Akcji Pomocy Zimowej, która trwać będzie do końca kwietnia, wypowiedziana została walka nędzy, powstał nowy front do utrzymania którego powołani są w pierwszym rzędzie ci, co zarabiają i posiadają pieniądze, wydając je na różne swoje przyjemności.

Te miliony, które zdobyły i zapewniły sobie znośny, a nieraz dobry byt muszą stanąć na tym froncie pomocy zimowej i nie zapomnieć o tych, którzy w dalszym ciągu muszą walczyć o chleb.

Na naszym terenie zostaną przeprowadzone zbiórki na ulicach i po domach. Sprzedawane będą specjalne wywieszki (nalepki). Nadto przyjmowane są dobrowolne datki w każdej postaci: żywnościowej, odzieżowej i finansowej. Miejski Komitet Opieki Społecznej ujął całą tę akcję w swe ręce i pragnie ją wszechstronnie przeprowadzić.

My musimy przyjść z wydatną pomocą. Musimy pamiętać, że każda nasza ofiara wpłynie na otarcie łez sierocych i wywoła radosny uśmiech na

bladych obliczach tych naszych braci i sióstr, którzy posiadają takie samo prawo do życia, co i każdy z nas. Wszyscy zajmijmy odpowiednie

do zamożności swej stanowisko na froncie Pomocy Zimowej.
A. Turczynowicz.

Kontrola prasy w Niemczech

NORYMBERGA, 24. 2. W związku z atakami jakie ukazały się w prasie amerykańskiej, na gazety niemieckie, że wykazują one słabe zainteresowanie procesem w Norymberdze, Dyrektor Kontroli Prasy gen. Mac Lure wydał nowe zarządzenie dotyczące niemieckiej obsługi procesu.

Przed wszystkim powiększono ilość miejsc dla dziennikarzy niemieckich na sali rozpraw z 12 na 22. Gazety niemieckie wysłały specjalnych korespondentów oraz publicystów, których obowiązkiem jest dawać obszernie sprawozdania z procesu. Są oni reprezentantami 29 licencjonowanych gazet, jakie ukazują się w strefie amerykańskiej. Nadto gazety niemieckie muszą przeciętnie poświęcać pro-

cesowi 25% zamieszczonego materiału. Poza tym korespondenci agencji niemieckiej „Dana“ mają tu swoją stałą i sprawną obsługę.

Władze prasowe zażądały aby codziennie nadawano przez stację Frankfurt 15-o minutowe audycje sprawozdawcze ze sali rozpraw.

Przerwa w rokowaniach

PRAGA, 24. 2. Delegacje polska i czechosłowacka przeprowadziły rozmowy na temat interesujących obie strony zagadnień i zapoznały się wzajemnie ze stanowiskiem obydwu stron w tej sprawie.

Celem poinformowania rządu Rzeczypospolitej Polskiej o stanie roko-

Wyjazd Bluma

PARYŻ, 24. 2. Specjalny wysłannik rządu francuskiego Leon Blum wyjeżdża z Paryża do Waszyngtonu w dniu 26 bm. W ślad za nim w marcu udadzą się do St. Zjednoczonych Jean Monnet, twórca francuskiego planu pięcioletniego oraz Pierre Baraduc, szef sekcji ekonomicznej ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Podziemna organizacja

NOWY JORK, 24. 2. Korespondent agencji United Press donosi z Monachium, że aresztowano 5 członków niemieckiej młodzieżowej organizacji podziemnej „Edelweissische Pirschen“. Aresztowani zeznali w czasie wstępnego przesłuchania, że organizacja ich otrzymywała instrukcje bezpośrednio od Martina Bormana, który jakoby przebywa w górach. Inni twierdzą, że kierownikiem tej organizacji jest b. lotnik niemieckich sił powietrznych Joachim Marbel.

Bez uzależniania się

LONDYN, 24. 2. Minister Shinwell oświadczył, iż nie godzi się na projekt wysunięty przez prasę, aby niemieckich jeńców wojennych zatrudnić w kopalniach węgla.

Minister podkreślił, że woli polegać na zdrowym sensie, umiejętności i lojalności górnika brytyjskiego, niż uzależniać się od niemieckich jeńców wojennych.

Trybunał Wojenny w Rumunii

BUKARESZT, 24. 2. Wojenny Trybunał w Rumunii wydał wyroki na członków b. rządu rumuńskiego w Berlinie. General Platon Kirhoaga, gen. Ion George, b. minister Wyznań Religijnych i b. metropolita Odessy Wisarion Puiu Cristli zostali skazani na karę śmierci. B. redaktor dzienni-

ka „Piatra“ Gregoman i szef sztabu legionierów Horia Stamati zostali skazani na karę dożywotniego więzienia, b. minister w rządzie Gogi-George Cuzza — został skazany na karę 20 lat więzienia. Z wyjątkiem Cuzy wszyscy oskarżeni sądzeni byli zaocznie.

Proces norymberski przedmiotem nauki

BERLIN, 24. 2. W ramach kursów antyhitlerowskich proces norymberski będzie przedmiotem studiów w szkołach berlińskich.

Jest to decyzja Rady kontrolnej w związku z powołaniem Komitetu Edukacji.

W tej chwili jest w opracowaniu

plan wysłania grupy nauczycieli niemieckich do Norymbergi w celu zapoznania ich z przebiegiem rozprawy oraz bogatym materiałem dowodowym. Dotychczas bowiem rozprawę norymberską omawiano tylko w formie pogadarek dla uczniów wyższych klas.

Sytuacja w Indiach

LONDYN, 24. 2. Agencja Reutera donosi, że w Bombaju w dwóch tylko miejscach doszło do starć z policją — w centralnej części miasta i w dzielnicy willowej. Poza tym w mieście panuje spokój choć nadal trwa naprężona sytuacja. Aresztowano przeszło 1000 osób. Tramwaje i autobusy kursują tylko w południowej części miasta. Pociągi kursują normalnie.

ny jest przyjazd do Bombaju b. przewodniczącego kongresu hinduskiego, Pandit Nehru.

W Karachi doszło do drobnych zajść, które zlikwidowały brytyjskie patrole. Życie w mieście powraca do stanu normalnego.

Pokorą zmusił do uległości

RZYM, 24. 2. Korespondenci radia brytyjskiego, omawiając nowe nominacje kardynałów, zwracają uwagę, że większość z nich to uznani i poważani obrońcy praw ludzkich, zastrzeżeni w walce z hitleryzmem. Szczególnie arcybiskup Tuluz, oraz przedstawiciel Holandii i Polski, to prawdziwi „biskupi ruchu oporu“. Dziennikarz brytyjski podkreśla z czcią niezłomną postawę ks. metropolity Sapięhi wo-

bec władz hitlerowskich i przypomina, że gdy ks. metropolita Sapięha udał się na Wawel, do gubernatora Franka z interwencją w sprawie przesładowań Żydów w Polsce, a ten nie chciał go przyjąć, sędziwy polski biskup bez pożywienia i napoju przesiedział w poczekalni hitlerowskiego pyszałka cały dzień i całą noc i zmusił wreszcie Franka do wysłuchania jego interwencji.

Ósmy dzień procesu NSZ

„Chcieli zlikwidować członków rządu”

Ósmy dzień procesu NSZ rozpoczął się przesłuchaniem Opawskiego, któremu akt oskarżenia zarzuca, że był oficerem broni przy kom. okr. w Lublinie i pełnił funkcję łącznika z komendą główną.

Opawski, pseudonim „Czarny” i „Bartek” przyznaje się jedynie do należenia do NSZ, twierdzi, że pracował w mechanicznych warsztatach wojskowych, a prócz tego miał odroczenie służby wojskowej i przez to czynnego udziału w NSZ nie brał. Spotykał się z „Zenonem”, „Romanem” i „Wysokim”. Proponowano mu funkcję oficera broni, ale jej nie przyjął.

Instrukcja

Następnie sąd odczytuje list znalezione przy oskarżonym. Są to 2 arkusze kopiowego papieru, pokrytego maszynowym piśmem, zatytułowane „Instrukcją Pogotowia Akcji Specjalnej”. Instrukcja stwierdza, że celem PAS jest „bezwzględna likwidacja członków Rządu Tymczasowego PK WN i Związku Patriotów Polskich, jako narzędzie imperializmu sowieckiego oraz odkomenderowanych i zakonspirowanych komunistów w innych partiach i organizacjach”.

Także należy likwidować resort Bezpieczeństwa poczynając od ministra aż do najmniejszej komórki.

Również celem PAS jest zdobywanie funduszy dla organizacji i wykonywanie innych poruczonych zadań.

Oskarżony Madej

Następny oskarżony Madej Franciszek, który według oskarżenia był w bandzie „Romana”, werbował ludzi do NSZ i pełnił funkcję celowniczego przy karabinie maszynowym. Madej z zawodu jest kowalem, za okupacji siedział półtora roku w więzieniu za kradzież świni.

Madej nie przyznaje się do tego, aby był członkiem NSZ znał „Romana” jeszcze z czasów okupacji i ten, jako granatowy policjant, wyświadczył kilka usług. „Roman” namawiał go dwukrotnie do wstąpienia do NSZ.

Oskarżony Piusiński

Po przerwie południowej przed trybunałem stanął młody, szczupły blondyn, Witold, Jan Piusiński — ps.: „Jakub” — absolwent szkoły technicznej, podporucznik brał udział w wojnie, a później jako jeńiec przebywał w „oflagu” Piusiński oskarżony jest o przynależność do NSZ, gdzie pełnił funkcję adiutanta komendanta rej. III, o przechowywanie archiwum oraz pieczęci tej organizacji.

„W drugiej połowie czerwca — zeznaje Piusiński — zostałem wysłany z firmy na kurs instruktorski w Kieleckie. Po powrocie, kiedy spotkałem przypadkowo „Wujka”, pytałem kto dał rozkaz do akcji na Wierzchowiny. Powiedział wtedy, że nie wie, a jako katolik nie pochwała takich czynów i że była to tylko samowola oddziałów leśnych.

Pieczęć N. S. Z.

Prok.: — Proszę mi powiedzieć, co znaleziono u oskarżonego po aresztowaniu?

Osk.: — Pieczętkę.

Prok.: (podaje oskarżonemu mały kążek — pieczętkę, bez uchwytu) — Proszę obejrzeć, czy to jest ta sama?

Osk.: (Ogląda). — Tak jest.

Prok.: — Co tam jest napisane?

Osk.: — Narodowe Siły Zbrojne. Prokurator zadaje szereg pytań na

temat archiwum NSZ w lubelskim szpitalu, a później przechodzi do spraw organizacyjnych NSZ. Komendantem okręgowym NSZ był „Wujek”. Drugie miejsce po nim, w hierarchii organizacji NSZ było stanowisko adiutanta, którym był właśnie oskarżony.

Pieniądże z napadów rabunkowych

Prokurator przystąpił do odczytania zeznań oskarżonego Piusińskiego w śledztwie, w których oskarżony mówi, iż w napadzie na browar Jeleń

zrabowano 600 tysięcy złotych, z których na ręce „Konstantego” wpłacono tylko 400 resztę członkowie bojówki wzięli na własny użytek. Napad ten był zrobiony przez bojówkę NSZ na czele z „Wartą” (Ulanowski) dla Stronnictwa Narodowego. Z napadu na sąd Okręgowy w Lublinie uzyskano podobno 1½ miliona zł. Pieniądże z napadu na drożdżownię bandyci zatrzymali dla siebie, bo im się ziemia paliła pod nogami i mieli zamiar wyjechać do Krakowa.

Robi się banda

Prok.: — Niech pan mi jeszcze powie, co należało do dyspozycji „Zenona”. (Wolanie) — jako szefa PAS?

Osk.: — Należały oddziały leśne.

Prok.: — A co mówił „Wysoki” (Żwirek) w rozmowie z wami po tych napadach?

Osk.: — „Wysoki” mówił, że trzeba z tymi bojówkami skończyć, bo robi się banda — idą po prostu na własną rękę.

Po straceniu republikanów hiszpańskich

PARYŻ, 24. 2. Panuje tu niesłychanie oburzenie na faszystów hiszpańskich za stracenie republikanów hiszpańskich.

Prasa podkreśla, że straceni brali aktywny udział w walkach o wyzwolenie Francji.

Grupa znanych działaczy ogłosiła manifest w którym domaga się natychmiastowego zerwania stosunków dyplomatycznych z Hiszpanią: gen. Franco. Manifest ten podpisali: przewodniczący Francuskiej Federacji Pracy — Albert Bayet, przewodniczący Rady Ruchu Oporu — Louis Sallant, prof. Jolliot—Curie, prof. Louis Aragon, naczelny redaktor l'Humanite — Cachin, naczelny redaktor d'Ordre — Emile Bure.

Zw. Zawodowy Kolarzy francuskich wystosował do ministra Bidault pismo, w którym domaga się natychmiastowego zerwania stosunków dyplomatycznych z Hiszpanią.

Na konferencji sekretarzy francuskiej partii socjalistycznej wyrażono protest przeciwko terrorowi gen. Franco i apelowano do rządu, aby podjął bezwzględnie energiczną akcję, celem okazania pomocy republikanom hiszpańskim i zlikwidowania reżymu gen. Franco, który „przynosi hańbę Europie”.

PARYŻ, 24. 2. Przed poselstwem hiszpańskim w Paryżu odbyła się demonstracja na znak protestu przeciwko straceniu republikanów.

PARYŻ, 24. 2. Wczorajszy „Populaire” zamieścił apel francuskiej partii socjalistycznej do brytyjskiej Labour Party w sprawie zlikwidowania reżymu gen. Franco.

„Mord, popełniony na republikanach hiszpańskich musi być oficjalnie uznany, jako akt bezprawia. Nasze rządy — czytamy w apelu — powinny podjąć wspólnie natychmiastową akcję, aby położyć kres wybuchom dyktatury w Hiszpanii”.

Ku czci Armii Czerwonej

PRAGA, 24. 2. Cała Czechosłowacja obchodziła w sposób niezwykle uroczysty 21-ą rocznicę powstania Armii Czerwonej. W Pradze, Brnie, Morawskiej Ostrawie, Bratysławie oraz we wszystkich miastach Czechosłowacji odbyły się przy współudziale najwy-

szych dostojników państwowych manifestacje poświęcone uczczeniu tej rocznicy.

W Pradze otwarto w Pałacu „Targów Praskich” wystawę pod nazwą „Naród czeski — Armii Czerwonej” w dowód wdzięczności za oswobodzenie.

Misja Bluma

NOWY JORK, 24. 2. W politycznych kołach amerykańskich przypuszczają się, że Blum omówi przede wszystkim sprawę przystąpienia Francji do umowy w Bretton Woods.

Warunkiem przystąpienia będzie pomoc finansowa St. Zjednoczonych dla Francji.

Leon Blum zabiegać będzie w Waszyngtonie o dwie pożyczki. Pierwsza będzie nosiła charakter kredytu w wysokości 1 miliarda dolarów dla umożliwienia zakupu towarów w St. Zjednoczonych w ciągu roku 1946.

Druga pożyczka w wysokości 2 miliardów — o którą Blum będzie zabiegał — ma być przeznaczona na odbudowę przemysłu Francji.

Skazanie działaczki hitlerowskiej

SZTUTGARD, 24. 2. Niejaka Emilia Seidenspinner, lat 57, dawna kierowniczka Narodowo-Socjalistycznego Związku Niemieckich Wychowawczyń została skazana na jeden rok więzienia za usiłowanie ponownego

Po zgonie W. Potiomkina

MOSKWA, 24. 2. Cała prasa radziecka umieszcza artykuły charakteryzujące wszechstronną działalność zmarłego Komisarza Ludowego Oświaty Włodzimierza Potiomkina. Zmarły urodził się w 1887 roku. Wykształcenie wyższe otrzymał na Uniwersytecie w Moskwie. Był jednym z pierwszych rosyjskich historyków-marksistów.

W okresie wojny domowej brał czynny udział w walkach na froncie Skierowany następnie do pracy dyplomatycznej zajmował stanowiska ambasadora ZSRR we Francji, Grecji i Włoszech. Od roku 1940 był Komisarzem Ludowym Oświaty.

Pod jego redakcją ukazała się ka-

Upaństwowienie Zakładów włókienniczych

PRAGA, 24. 2. Na mocy dekretu prezydenta republiki upaństwowiono ostatnio 12 największych fabryk włókienniczych w Czechosłowacji.

pitalna praca „Historia dyplomacji”. Z inicjatywy zmarłego powstała instytucja, która dała ogromne zasługi w dziedzinie opieki nad dziećmi polskimi i szkolnictwem polskim: „Komitet dla spraw dzieci polskich”.

Zgon Potiomkina jest ciężką stratą dla ZSRR. Dla uczczenia jego pamięci rząd nadał jego imię Moskiewskiemu Instytutowi Pedagogicznemu. Pogrzeb zmarłego odbędzie się na koszt państwa. Prochy zmarłego pochowane zostaną na Placu Czerwonym w murach Kremlu.

Zjazd dziennikarzy pomorskich

BYDGOSZCZ. W niedzielę 10 marca br. o godz. 11 przedpołudniem w lokalu Woj. Urzędu Infor. i Propag. w Bydgoszczy, ul. Al. 3 Maja 30 odbędzie się statutowe walne zebranie członków oddziału pomorskiego Zw. Zaw. Dziennikarzy RP z następującym porządkiem obrad:

1. Zagajenie i wybór prezydium walnego zebrania;
2. Sprawozdanie Zarządu, Komisji Rewizyjnej, i Sądu Koleżeńskiego oraz dyskusja nad sprawozdaniem;
3. Wybór nowych władz Oddziału,
4. Wolne wnioski.

Obecność wszystkich zorganizowanych dziennikarzy obowiązkowa.

Nawozy sztuczne za zboże

BYDGOSZCZ. Rolnikom, którzy wykonali na rok gospodarczy 1945/46 obowiązkowe dostawy zboża (żyto, pszenica, jęczmień, owies), przysługuje prawo wymiany zboża na nawozy sztuczne jak azotniak, superfosfat, siarczan amonu, sól potasową i in.

Zboża dostarczane na wymianę zalicza się rolnikom na poczet dostaw obowiązkowych, jednakże za dostarczone zboże nie otrzymują rolnicy

zapłaty w gotówce, ani też premii gotówkowych. Za nawozy sztuczne otrzymane w drodze wymiany rolnicy nie płacą. Również nie wolno jest pobierać od rolników przy wymianie żadnych dopłat pieniężnych np. z tytułu kosztów wyładunku, transportu i t. d.

Bliższych informacji udzielają obszernie i szczegółowo wszystkie spółdzielnie rolnicze i punkty zsypu.

Do porozumienia nie doszło

W sobotę odbyło się czwarte z kolei wspólne posiedzenie przedstawicieli PPS, PPR i PSL w ramach międzypartyjnych rozmów w sprawie bloku wyborczego. W konferencji brał udział: z ramienia PPS ob. ob.: Szwalbe, premier Osóbka-Morawski i II sekretarz CKW PPS-Morawski, z ramienia PPR ob.: ob. wicepremier Gomułka, wiceminister Berman i członek Prezydium KRN Zambrowski, z ramienia PSL ob. ob. wicepremier Mikołajczyk, Wójcik i Niecko.

Po posiedzeniu socjalistyczna Agencja Prasowa została upoważniona do ogłoszenia następującego oświadczenia:

Przedstawiciele PPS i PPR stwierdzili, że kontrpropozycje PSL odrzucają zasady porozumienia w sprawie bloku wyborczego, wysunięte przez PPS i PPR w piśmie do PSL z dnia 18.2.1946 r.

Rezerwując sobie możliwość szczegó-

lowej odpowiedzi na piśmie, przedstawiciele PPS i PPR z żalem stwierdzają, że usiłowania dojścia do porozumienia z PSL zostały przez delegatów tego stronnictwa udaremnione.

O przyjazne stosunki

LONDYN, 24. 2. Przewódca liberałów, b. minister lotnictwa Sir Archibald Sinclair wygłosił przemówienie, w którym podkreślił, że rząd brytyjski powinien zaprosić generalissimusa Stalina na uroczystość Zwycięstwa, która odbędzie się 20 kwietnia rb. w Londynie. Głównym zadaniem politycznym jakie rząd brytyjski powinien wypełnić jest poprawa stosunków anglo-radzieckich.

„Należy się sprzeciwiać — podkreślił Sinclair — niebezpiecznym dążeniom podważenia przyjaznych stosunków między Zw. Radzieckim a W. Brytanią.

Minister Świątkowski na zjeździe młodzieży

PRAGA, 24. 2. W dniu dzisiejszym minister Sprawiedliwości Henryk Świątkowski wraz z ministrem Oświaty Czechosłowacji Nejedly wziął udział w uroczystym otwarciu zjazdu młodzieży czeskiej w Pradze i został zaproszony do prezydium zjazdu.

Reprezentantem młodzieży polskiej na zjeździe jest mgr. Stanisław Dobrowolski.

Minister Świątkowski wygłosił na zjeździe przemówienie, które przemieniło się w spontaniczną manifestację na rzecz młodzieży słowiańskiej.

28 rocznica Armii Czerwonej w Z. S. R. R.

MOSKWA, 25. 2. Uroczystości ku czci Armii Czerwonej rozpoczęły się w Związku Radzieckim już w dniu 22 b. m.

W całym kraju odbywały się uroczyste zebrania i akademie.

W Centralnym Domu Armii Czerwonej w Moskwie odznaczono 150 za-

służonych osób, Radziecka Akademia Naukowa otrzymała order Czerwonego Sztandaru. Oddano liczne salwy honorowe.

Największe uroczystości odbyły się w Leningradzie, Stalingradzie i Odessie.

O stosunki amerykańsko-radzieckie

NOWY JORK, 24. 2. Harold Stassen, uchodzący za przyszłego kandydata partii republikańskiej na stanowisko prezydenta, oświadczył, że zapatruje się z optymizmem na przyszły rozwój stosunków pomiędzy St. Zje-

dnocznymi a Zw. Radzieckim.

Zdaniem Stassena obydwaj kraje powinny otwarcie rozpatrzeć dzielące je nieporozumienia, aby nie miały one atmosfery wzajemnych stosunków.

Włocławek w 28-ą rocznicę Armii Czerwonej

W sobotę, dnia 23 lutego r. b. o godz. 15-tej na Placu Wolności zaczęły gromadzić się liczne poczty sztandarowe: partyj, organizacji, związków i szkół, oraz tłumy mieszkańców.

Na trybunę wchodzi prezes Miejskiej Rady Narodowej ob. Jerzy Bojańczyk. Mówca podkreśla znaczenie pomnika jako symbolu wdzięczności miasta Włocławka dla Armii Czerwonej, która nie szczędząc ofiary krwi i życia bohatersko walczyła z odwiecznym, wspólnym wrogiem Niemcami. Stawiając pomnik Miejska Rada Narodowa pragnęła wyrazić zarówno wdzięczność jak i złożyć hołd tym bohaterskim żołnierzom, którzy polegli w walce o nasze miasto.

Po odsłonięciu przy dźwiękach hymnu państwowego pomnika, zabiera głos przedstawiciel Armii Czerwonej. W przemówieniu swoim podkreśla on jedność narodów słowiańskich i konieczność tej solidarności tak niezbędnej wobec wrogich elementów faszyzmu i hitleryzmu. Następnie mówca charakteryzuje okres walk i omawia siłę Armii Czerwonej, przytaczając szereg przykładów. Niemcy, którzy liczyli na szybkie zwycięstwo spotkali się z dokładnym przemyślanym planem dowództwa i z wojskiem uzbrojonym w sposób nowoczesny oraz zaopatrzone w olbrzymie ilości środków technicznych. Na jednym z odcinków np. artyleria Armii Czerwonej na przestrzeni 1 kilometra skoncentrowała ogień równy ilości pięciu minut. Niemcy, wobec tej siły i w obliczu zaskoczenia czuli się bezsilni i załamali się zarówno pod względem militarnym jak psychicznym. Ramię przy ramieniu kroczyło przeciw Niemcom Wojsko Polskie.

Przy dźwiękach hymnu radzieckiego, mówca kończy okrzykiem na cześć Armii Czerwonej, generalissimusa Stalina, sojuszu polsko-radzieckiego, oraz marszałka Żymierskiego.

Po przedstawicielu Armii Czerwonej przemawia przedstawiciel Wojska Polskiego, składając hołd poległym bohaterom oraz omawiając wielkie zasługi Związku Radzieckiego w dziele wyzwolenia Polski. Okrzykiem na cześć Armii Czerwonej i jej Wodza marszałka Stalina, rządu Jedności Narodowej oraz sojuszu Z.S.R.R. i Narodu Polskiego, mówca zakończył swoje przemówienie.

Skolei głos zabiera ob. Marczewski podkreślając doniosłość sojuszu Polski ze Związkiem Radzieckim oraz

zasługi bohaterskiej Armii Czerwonej, która w zwycięskim pochodzie przejechała na swoje barki cały ciężar walki z hitlerowskimi Niemcami.

Ob. Rentflajsz w krótkich słowach podkreślił znaczenie pomnika, jako symbolu wdzięczności i hołdu dla poległych.

Po przemówieniach, przy dźwiękach marsza żałobnego Szopena, liczne delegacje złożyły u stóp pomnika wieńce.

Uroczystość sobotnią zakończono odegraniem „Roty”.

W niedzielę o godz. 12 min. 30 w sali teatru odbyła się uroczysta Akademia.

Po hymnie państwowym odegranym przez orkiestrę Z.N.P., Akademię zagał prezes Miejskiej Rady Narodowej ob. Bojańczyk udzielając głosu red. Turczyłowiczowi, który w referacie swoim omówił siłę Armii Czerwonej, jej strategię, techniczne zaopatrzenie i walki, jakie stoczyła z odwiecznym wrogiem Niemcami, następnie zaś sprawę Wojska Polskiego organizowanego na ziemiach radzieckich i pomocy w szkoleniu oraz zaopatrzeniu jakiej doznaje obecnie. Zaskoczenie Niemców było tak wielkie, że na niektórych terenach, w późniejszym okresie walk nie potrafili oni już nawet nawiązać walki uciekając w popłochu aż do stolicy, gdzie zatknięto zwycięskie sztandary.

Referat został wypowiedziany ze zwykłą mówcy swadą i wzbudził duże zainteresowanie licznie zgromadzonej na sali.

Po referacie orkiestra odegrała hymn Związku Radzieckiego, poczym głos zabrał ob. Bartosiewicz omawiając rolę i znaczenie potęgi Armii Czerwonej, która w zwycięskim pochodzie obaliła jarzmo hitlerowskie zagrażające całej Europie. Armia radziecka była jedyną siłą zdolną czynnie przeciwstawić się zakomunizmowi, powstrzymać ich napór i przejść następnie do ataku zakończonego zwycięstwem o historycznej doniosłości. Zwycięstwo to pozwoliło przystąpić do pokojowej pracy nad odbudową zniszczeń i tworzeniem nowego ustroju Polski Ludowej.

Ob. Błaszczyk, przemawiając w imieniu młodzieży, podkreślił doniosłość 28 rocznicy Armii Czerwonej i rolę jaką spełniła młodzież radziecka w wspólnym dziele zwycięstwa nad hitleryzmem. Młodzież polska w dniu tym składa hołd bohaterstwu i łączy się z młodzieżą radziecką we wspólnym wysiłku pracy pokojowej.

W części artystycznej Akademii orkiestra Związku Nauczycielstwa Polskiego pod batutą prof. Niwińskiego odegrała szereg utworów. Z przyjemnością stwierdzić należy, że orkiestra ta zdobyła sobie trwałe i zasłużone uznanie publiczności, która obdarza ją nie tylko hucznymi oklaskami, ale i szczerą sympatią.

Po wierszu poświęconym poległym, który wypowiedział z odczuciem ob. Buczkowski, chór „Lutnia” pod batutą prof. Bojakowskiego odśpiewał

dwie pieśni, poczym ob. Kurońsk odczytał rozkaz nr. 54 Dowództwa Wojska Polskiego, wydany w związku z 28 rocznicą Armii Czerwonej.

Na zakończenie zespół teatru Ziemi Kujawskiej odegrał I akt sztuki wystawianej obecną, zyskując sobie uznanie zgromadzonych, którzy licznymi oklaskami witali szczerzy humor żołnierski i wykonawców.

Akademię zakończono o godzinie 15-ej. (j)

RYTM KUJAW

Pow. Włocławski

Już tylko pięć dni dzieli nas od tego dnia, kiedy pobór świadczeń rzeczowych w zbożu zostanie zamknięty. Według sprawozdania na dzień 20 lutego powiat włocławski oddał

77.5%

zboż, przyczym poszczególne gminy zrealizowały odstawę w następującej wysokości:

gmina Śmiłowice	90.4%
„ Falborz	84.4 „
„ Piaski	77.7 „
„ Lubień	72.9 „
„ Kowal	67.2 „
„ Pyszkowo	65.5 „
„ Wieniec	62.9 „
„ Chodecz	62.1 „
„ Kłóbka	60.4 „
„ Baruchowo	56.5 „
„ Lęg	51.0 „
miasto Włocławek	47.8 „
gmina Przedecz	43.0 „
„ Dobiegniewo	23.4 „

Ostatnie dni akcji świadczeniowej skłoniły miarodajne czynniki do wystąpienia z całą energią wobec osób, które wskutek opieszałości nie wypełniły jeszcze obowiązku kontyngentowego.

Brześć Kujawski

Okupacja niemiecka wyrządziła Ojczyźnie naszej szkody, które przez długi czas trudno nam będzie powetować.

Sześć lat niewoli hitlerowskiej wraz ze wszystkimi okropnościami systemu, stosowanego przez najeźdźcę w celu zniszczenia naszego dorobku materialnego, kulturalnego i intelektualnego spowodowało dotkliwie szczyby we wszystkich dziedzinach polskiego życia społecznego.

Materialnie stanęliśmy wobec zupełnej ruiny gospodarczej; obozy

koncentracyjne zabrały znaczny odsetek naszych uczonych, artystów, pisarzy; przerzedziły się zastępy wykwalifikowanych rzemieślników i fachowców z różnych dziedzin przemysłu; młodzież — pozbawiona oświaty traciła zdrowie i siły przy ciężkiej pracy w niemieckich fabrykach.

Szybkie i skuteczne leczenie tych ciężkich ran i spustoszeń, dokonanych przez okupanta, — to zadania, domagające się natychmiastowego rozstrzygnięcia przez społeczeństwo.

Przy apelu do tej ogromnej pracy nie powinno zabraknąć nikogo, gdyż tylko wspólnym wysiłkiem wszystkich obywateli będziemy mogli sprostać wymaganiom, jakie nam narzuca obecna nasza sytuacja.

Cukrownia Brześć Kujawski, stanowiąca jeden z największych ośrodków przemysłu rolniczego tutejszej okolicy, pragnąc dołożyć własny wkład w dzieło odbudowy odrodzonej ojczyzny, z dniem 12 stycznia b. r. zorganizowała na swoim terenie kurs oświatowy dla robotników, dotyczący produkcji cukru, hodowli buraka cukrowego i informujący o nowoczesnej organizacji przemysłu cukrowniczego.

Wykłady odbywają się raz w tygodniu w świetlicy fabrycznej przy udziale sił fachowych, rekrutujących się z grona długoletnich i doświadczonych pracowników przemysłu cukrowniczego i rolnictwa.

Piękna inicjatywa Dyrekcji i Rady Zakładowej Cukrowni Brześć Kujawski jest doniosłym przykładem właściwego pojmowania obowiązków obywatelskich — powinna stać się wzorem do naśladowania we wspólnym wysiłku przy usuwaniu szkód, wyrządzonych przez wojnę naszej Ojczyźnie.

Kronika

DYŻURY APTEN: Dziś na Starym Rybku KINA „Bałtyk” i „Polonia” Komedie francuskie p. t. Jej pierwszy bal	Dzisiaj WTOREK 26 LUTEGO Aleksandra	Kalendarzyk słowiański Mierosława Słońce: wschód o godzinie 6 30 zachód o godzinie 17 09
--	---	--

W lusterku

Idealni ludzie

Był sobie człowiek, o którym mówiono, że jest to człek idealny; nie tylko o nim lecz o jego żonie piano mi hymny pochwalne.

Dlaczego innych tak oczerniacie, o tych zaś nic nie powiecie? Odrzekli — jasne, bo ich, miły bracie, od stu lat nie ma na świecie.

Agapit.

Obywatele!

Po sześćdziesięciu blisko niewoli, twarde wysiłkiem rąk świata pracy, ofiarą krwi i męki w obozach polskiego robotnika, chłopca i inteligenta wykuliśmy Wolność naszej Ojczyzny.

Wspólny wysiłek nad odbudową zniszczonej zjednoczył wszystkich uczciwych myślicy Polaków.

W wysiłku tym nie powstrzymują nas ani trudy, ani kule wysyłane z ukrycia przez tych, którzy mordowanie braci stawiają ponad dobro Polski. Dla własnych korzyści, dla pieniędzy nie wahają się przed bratobójstwem, okrywając się płaszczkiem idei. Nie ma dla nich znaczenia przynależność partyjna, bo przecież wśród ofiar znajdują się przedstawiciele wszystkich stronnictw politycznych, ani płeć, ani wiek.

Pamiętamy owa granaty, rzucone na zabawie Polskiego Czerwonego Krzyża w Krasnymstawie, pamiętamy śmierć wielu naszych braci, zamachy na pomniki ku czci poległych bohaterów, ostatnio popełnione morderstwa w Białoostockim, na naszym terenie wyrzuczone kule bratobójcze w pierś tych, którzy stali na posterunku.

Pamiętamy i pamiętać będziemy dopóki nie wytepiemy resztek reakcji, i dopóki w całej Polsce nie zapanuje ład i porządek. Rzec ci bandyci spod znaku Andersów, Raczkiewiczów i innych nie zasłaniają się ideją, bo jakaż uczciwa idea pozwala mordować.

Rząd Jedności Narodowej wypowiedział bezwzględny walkę płatnym zdrajcom — niedobitkom faszyzmu. Cały Naród musi stanąć do tej walki i przyspieszyć zlikwidowanie morderców naszych braci. Na gwałt odpowiemy bezwzględnością, na morderstwa szubienicą.

Niekzemne zbrodnie band NSZ-owskich jeszcze bardziej spotęgowały nienawiść całego ludu do faszystowskich zdrajców i morderców. Nie są oni w stanie osłabić i nie powstrzymują nas w pracy nad odbudową kraju.

Precz z tymi, którzy za judaszowskie srebrniki występują się obcym i wrogim Polsce Demokratycznej interesom.

Polska Partia Robotnicza
Polska Partia Socjalistyczna
Stronnictwo Demokratyczne
Stronnictwo Ludowe
Polskie Stronn. Ludowe
 Włocławek, dn. 25.2. 1946 r.

„Ku czemu idzie Polska?” Dziś o godz. 16-ej w sali teatru Ziemi Kujawskiej Polski Związek Zachodni organizuje zgromadzenie publiczne, na którym ks. Oradzewski wygłosi odczyt na temat aktualny p.t. „Ku czemu idzie Polska?” Wstęp wolny.

Gadzinowski z Włocławka skazany na karę śmierci. Swego czasu podawaliśmy wzmiankę o toczącym się procesie Jerzego Gadzinowskiego (Szary) z Włocławka w Bydgoszczy. Oskarżonemu jako dowódcy bandy oraz jego współuczestnikom przewód sądowy udowodnił winę dokonywania mordów i napadów rabunkowych na skutek czego Gadzinowski skazany został na karę śmierci.

Piętnastoletni uczeń gimnazjalny Lech Maciejewski z Włocławka skazany został na 15 lat więzienia.

Zebrań informacyjne Zrzeszenia Właścicieli Nieruchomości. W czwartek 28 bm. o godz. 18-ej odbędzie się zebranie informacyjne członków Zrzeszenia Właśc. Nieruchomości w sali Rady Związków Zawodowych (Muzeum Ziemi Kuj.), na II piętrze.

Zarzem Związek Zrzeszenia powiadamia ob. ob. Członków, że w biurze Sekretariatu są do nabycia nalepki na Pomoc Zimową. Zarząd apeluje do ob. ob. Członków, ażeby popierali tę szlachetną akcję, mającą na celu pomoc dla najbardziej potrzebujących.

Jak należy zachować się w teatrze. Pod tym tytułem nie wydano wprawdzie żadnej książki, niemniej obserwacja staranna daje nam podstawy do ustalenia kilku głównych punktów, które podajemy pod rozważenie.

Nie należy nigdy przychodzić na czas, bo spóźniony się można zdemontować sposób chodzenia, szczególnie o ile ktoś chodzi uderzając obcasami. Hałas kroków nie pozwala obecnej publiczności słyszeć sztuki, ale to nic nie szkodzi.

Jeżeli buty skrzypią — to tym lepiej.

W czasie przedstawienia jaknajczęściej należy wstawać i wychodzić do palarni, ażeby zwrócić na siebie uwagę. Zamiast palarni można do bufetu.

Jeżeli ktoś nie lubi jadać w bufecie można przed przedstawieniem nabyć 15 do 20 kielbas i chleba (może być kartkowy) które jeść trzeba z należytym cmokaniem i szeleszcząc papierem. Działają to znakomicie na nerwy sąsiadów, szczególnie o ile popija się lemoniadą lub bimbrem.

Po jedzeniu można zapalić papierosa. Niedopałki rzuca się na podłogę.

W czasie przerwy popychać innych nie trzeba. Robią to dzieci, które nie wiadomo skąd biorą się na każdym przedstawieniu a szczególnie na zabronionym dla młodzieży.

Po przedstawieniu lepiej teatr opuścić, bo w przeciwnym wypadku mogą wyrzucić. (a).

Rozmowa z koniem. W Włocławku wydarzył się wypadek, który tylko dzięki szczęśliwemu zbiegowi okoliczności nie pociągnął za sobą przykrych następstw.

Jadący w stanie podchmielonym woźnica na ulicy Brzeskiej tak niefortunnie począł lawirować pomiędzy kamienicami, iż nagle zdezorientowany koń wyłamał hołobę i postanowił podjąć manewry na własną odpowiedzialność.

Ponieważ znalazło się również kilku przechodniów, którzy zaczęli obserwować „manewry” czterokołowe, więc powstał zupełnie malowniczy obrazek przy świetle latarni, która w tym miejscu na szczęście wzdrowała świeciła.

Nastroj, którego początki powstały na dnie kieliszka, skłoniły woźnicę do energicznej akcji w celu przywrócenia koniowi odpowiedzialności części uprzejmy. Nie mogąc jednak zorientować się dokładnie w położeniu geograficznym konia woźnica począł doń przemawiać dość dobitnie, od czasu do czasu obdzielając co soczystymi wyrazami tych, którzy chcieli dopomóc w założeniu szkapu.

Nagle od strony placu Wolności nadjechał samochód ciężarowy. Mimo zwolnienia tempa zawadził on karo-serią o wóz spychając pojazd na chodnik naprosto ulicy Żabiej. Na szczęście potrącenie było lekkie i nie pociągnęło za sobą żadnych przykrych skutków.

Wobec tego, że próba zakładania konia do wozu nie powiodła się na ulicy odpowiednie władze zabrały woźnicę na przeszkolenie. (c).

Z listów do Redakcji

Szanowny ob. Redaktorze!

Urząd Wojewódzki, Wydział Aproprowizacji i Handlu Oddz. Planowania w dniu 4. 12. 1945 r. za l. dz. IV 24446/45 wydał następujący okólnik:

„Zgodnie z zarządzeniem Ministerstwa Aproprowizacji z dnia 20. 11. 45 r. l. dz. IV 57-26, Wojewódzki Wydział Aproprowizacji i Handlu poleca wydawać kartki I kat. inwalidom wojskowym, wojennym i inwalidom pracy, jeżeli utracili conajmniej 45% zdolności do zarobkowania”.

W związku z tym okólnikiem inwalidzi pracy — emeryci ucieszyli się ogromnie.

Uciecha nie trwała długo. Miejsce czynników nie chcą stosować powyższego rozporządzenia, bowiem nie uważają rencistów i emerytów za inwalidów pracy, chociażby ci utracili 100% zdolności; nie chcą uważać niedołężnych już obecnie emerytów za pracowników.

Czy ogólne pojęcie „inwalidzi pracy” nie mieści w sobie wszystkich pracowników?

Dekrety emerytalne są swego rodzaju świadectwami komisji lekarskich, które swego czasu stwierdziły, że posiadacze dekretów utracili od 45 do 100% zdolności zarobkowania.

Mimo to emeryci za wieloletnią służbę i pracę dla Państwa i Narodu obecnie głodują, marzną i martwią się...

Czy Urząd Aproprowizacji nie mógłby wniknąć w tę sprawę?

Rzucam konkretne pytanie: czy emeryci są inwalidami pracy czy też nie?

Załączam wyrazy głębokiego szacunku emeryt.

RADIO

ŚRODA, 27 lutego.

Dziennik — 7.00, 8.00, 12.15, 19.40, 22.45.
 Poszukiwanie rodzin — 12.50, 19.15, 21.30, 23.25.
 Przegląd prasy — 7.50, 18.15, 22.55.
 Muzyka — 7.15, 17.30, 18.20, 19.55, 23.00.
 Audycje specjalne — 12.30 — Pieśni; 13.05 — Dla dzieci młodszych; 16.00 — „Podkoziol”; 16.20 — Lekka muzyka i piosenki; 17.15 — Fragment powieści; 22.00 — Rozrywkowa.

Ogłoszenie

Na podstawie zarządzenia Ministerstwa Ziemi Zachodniej, wydane w związku z pismem Przedstawiciela Rządu ZSRR. Nr. 12, z dnia 9. 1. 1945 r. i na podstawie pisma Urzędu Wojewódzkiego Pomorskiego — Wydział Społeczno-Polityczny, z dnia 16 lutego 1946 r., L. dz. Sp. C. 430/46, Zarząd Miejski we Włocławku przystępuje do rejestracji cywilnych obywateli ZSRR.

W związku z powyższym, wzywam zamieszkałych na terenie m. Włocławka obywateli cywilnych ZSRR., mianowicie tych, którzy przybyli do miasta w czasie okupacji niemieckiej, jako wysiedleni z terenów ZSRR., bądź zbiegli z transportu do Niemiec albo z niewoli, — zgłoszenia się osobistego z dokumentami w Biurze Ewidencji i Kontroli Ruchu Ludności — Zarząd Miejski, ul. Karnkowskiego 2a, pokój Nr. 12, w terminie do dnia 10 marca b. r., celem dopełnienia rejestracji.

Niezgłoszenie się do rejestracji pociągnie za sobą skutki prawne.

PREZYDENT MIASTA:
I. Kubecki.

OGŁOSZENIE.

Wydział Aproprowizacji i Handlu m. Włocławka podaje do ogólnej wiadomości, że poczynając od dnia 26 lutego rb. sprzedawane będzie w sklepach „Witamina” masło na karty żywnościowe z m-ca lutego.

Kat. 1 pr. na odcinek 11 po 100 gr. — cena 5.50.

NACZELNIK WYDZIAŁU
Aproprowizacji i Handlu
(—) Fr. Redo.

Ogłoszenia drobne

W niedzielę, dnia 3. 3. 1946 r. o godz. 11-ej w sali obrad Miejskiej Rady Narodowej, Karnkowskiego 2 odbędzie się OGÓLNE ZEBRANIE MYŚLIWYCH, członków Polskiego Związku Łowieckiego. Na porządku dziennym m. in. sprawy zezwoleń na bron, kart łowieckich, rejestracji terenów i wybór delegatów na Zebranie Wojew. Rady Łow. w Toruniu. Obecność obowiązkowa.

ZARZĄD ŚWIETLICY RKU, urządza w dniu 2 marca 1946 r. Reprezentacyjną Zabawę Tanczną w salach Świetlicy przy ul. 3 Maja 29. W programie m. in. niespodzianek m. in. losowanie premii, występy solistek, polonez kotylionowy i humor!!! Doborowa orkiestra. Bufet obficie zaopatrzony. Całkowity dochód przeznaczony na cele świetlicowe. Wstęp tylko za zaproszeniami, które otrzymać można w RKU. Włocławek, ul. Miynarska 1, pokój Nr. 14.

OLGA MARCZEWSKA ma czkę z Ameryki do odebrania w Polskim Czerwonym Krzyżu w Włocławku, ul. Piusa XI, 8.

POSZUKUJĘ urzędnika olejarni. Zgłoszenia pod Nr. 100.

SPRZEDAM urządzenie sklepowe. Komplet do robienia lodów. 70 wozów lodu ułożonego kenu i rower. Wiadomość: w miejscu, Kaliska 21/23.

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartkę żywnościową za m-c styczeń na nazwisko: Władysław Wujciński, 3-go Maja 3/5.

UNIEWAŻNIAM zgubiony dowód tożsamości konia, wydany na nazwisko: Kłowski Feliks, Dobrzejewice, pow. Lipno.

Abonujcie GAZETĘ KUJAWSKĄ

CENY OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz, poszukiwania rodzin i pracy po 3 zł. Urzędowe, przetargi, nekrologi: i inn. szerokości. 1 szpalis po 5 zł. reklamowe — 10 zł. Za terminowy druk ogłoszeń Admin. nie odpowiada.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA 40 zł., z przesyłką pocztową 45 zł. Przyjmowanie w godz. 10—12 z wyjątkiem dni świątecznych. Maszynopisów nie zwraca się.

OGŁOSZENIA PRZYJMUJE ADMINISTRACJA codziennie z wyjątkiem dni świątecznych w godzinach 8 do 12 i od 2 do 5-tej. W soboty od 8 do 12-tej.

Redakcja i Administracja: WŁOCŁAWEK, UL. BRZESKA 4. Telefon Nr. 11-26. REDAKTOR A. TURCZYNOWICZ.

E — 05-54

WYDAWCA: POWIATOWA RADA NARODOWA WE WŁOCŁAWKU. Drukarnia Diecezjalna, Włocławek, Brzeska 4. Odpow. za pismo: Kolegium Redakcyjne.